

پاسخنامه تشریحی آزمون درس ۵ دین و زندگی پایه دهم

سوالات تستی درس ۵ دین و زندگی پایه دهم

۱- رسول اکرم (ص) در کدام جنگ با کشتگان کفار حرف زده و می‌فرمودند که آنها از زنده‌ها شنواترند؟

- (۱) احد (۲) خندق (۳) حنین (۴) بدر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در جنگ بدر که اولین جهاد مسلحانه مسلمانان با دشمنان اسلام بود، با کشته شدن جمعی از سران قریش، جنگ به نفع مسلمین خاتمه پذیرفت. اجساد بزرگان لشکر کفر را در چاهی در حوالی بدر ریختند پیامبر اسلام (ص) سر بدرون چاه برد و خطاب به اجساد آنها فرمود: ما آن چه را خداوند به ما وعده فرموده بود، به درستی یافتیم. آیا وعده‌های خداوند در مورد شما نیز تحقق یافت؟ بعضی از یاران پیامبر (ص) گفتند: آیا شما با کشتگان و مردگان حرف می‌زنید؟ و مگر آنان سخنان شما را در می‌یابند؟ فرمود: آنها اکنون از شما شنواتراند!

۲- اعمالی که آثار و نتایج آنها محدود به دوران عمر انسان است چه نامیده می‌شود؟

- (۱) ماتاخر (۲) احباط (۳) ماتقدم (۴) تکفیر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اعمالی که آثار و نتایج آنها محدود به دوران زندگی می‌باشد، با مرگ شخص پرونده آنها نیز بسته می‌شود (آثار ماتقدم) اما اعمالی که آثارشان حتی بعد از کوچ انسان از این جهان از بین نمی‌رود، پرونده آنها با مرگ انسان بسته نمی‌شود و آثار مثبت یا نتایج منفی آنها در حیات برزخ نصیب او می‌گردد (آثار ماتاخر) و در روز حساب نیز آثار همگی آنها را دریافت می‌کند.

۳- حد فاصل میان زندگی دنیوی و اخروی را کدام عالم تشکیل می‌دهد و آیا انسان در آن عالم صاحب حیات است؟

- (۱) برزخ - بله (۲) برزخ - خیر (۳) قیامت - بله (۴) محشر - خیر

گزینه ۱ پاسخ صحیح سوال است. «برزخ» در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است. عالم برزخ حایل میان زندگی دنیوی و حیات اخروی است. در حدود ۱۵ آیه در قرآن کریم درباره حیات برزخی وجود دارد که هر یک به گونه‌ای وجود یک حیات کامل را بعد از مرگ و قبل از برانگیخته شدن در قیامت، بیان می‌دارد.

۴- طبق آیه شریفه قرآن «انسان‌ها پس از مرگ، اظهار پشیمانی می‌کنند و در خواست بازگشت می‌نمایند» این موضوع بر

..... دلالت می‌کند و در لغت به معنای .....

- (۱) عالم قبر - تمامی حق خود را بی‌کم و کاست در یافت نمود.
(۲) عالم برزخ - فاصله و حایل میان دو چیز
(۳) قیامت کبری - فاصله و حایل میان دو چیز
(۴) قیامت صغری - تمامی حق خود را بی‌کم و کاست دریافت نمود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بر اساس تعالیم اسلامی، هنگام مرگ روح وارد جهانی می‌گردد که «حد فاصل بین دنیا و آخرت» است و به همین علت آن را عالم برزخ می‌نامند.

۵- آیه‌ی شریفه‌ی «... لَعَلَىٰ أَعْمَلٍ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ ...» از زبان چه کسانی و مربوط به کدام عالم است؟

- (۱) مشرکین - عالم برزخ (۲) مشرکین - عالم قیامت (۳) همه‌ی مردم - عالم برزخ (۴) همه‌ی مردم - عالم قیامت

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

قرآن می‌فرماید: «آن‌گاه که مرگ یکی از آنها (مشرکین) فرا می‌رسد می‌گوید پروردگارا مرا (به زندگی) بازگردان تا در جبران آن‌چه در گذشته نکرده‌ام، کار شایسته‌ای انجام دهم.» اشاره به حیات برزخی دارد.

۶- کدام یک از گزینه‌های زیر پیرامون عالم برزخ درست نمی‌باشد؟

- ۱) پرونده‌ی انسان در عالم برزخ باز است.
  - ۲) انسان بلافاصله بعد از مرگ برای حساب‌رسی نزد خدا حاضر می‌شود.
  - ۳) ممکن است تغییراتی بعد از مرگ در پرونده‌ی انسان حاصل شود.
  - ۴) بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود.
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. رسیدگی کامل به تمام امور مربوط به روز حساب است.

۷- در زمینه‌ی مباحث معادشناسی، مرحله‌ی بین مرگ تا قیامت چه نام دارد و منشاء پیدایش آن در معارف اسلامی کجاست

- ۱) برزخ - روایات
- ۲) قبر - روایات
- ۳) برزخ - قرآن
- ۴) قبر - قرآن

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. بر اساس تعالیم اسلامی هنگام مرگ روح وارد جهانی می‌گردد که «حدفاصل بین دنیا و آخرت» است و به همین علت آن را «عالم برزخ» می‌نامند و منشاء پیدایش آن آیه‌ی شریفه‌ی حتی اذا جاء احدهم الموت ..... و من ورائهم برزخ الی یوم یبعثون»

۸- امام صادق (ع) فرمود: «هنگامی که مرده‌ای را در قبر می‌گذارند شخصی برای او تمثّل پیدا می‌کند و به او می‌گوید:

ای فلان، ما در دنیا سه چیز بودیم... آن موارد کدام است؟

- ۱) رزق - جسم - خانواده
- ۲) اراده - خانواده - رزق
- ۳) عقل - اراده - خانواده
- ۴) رزق - خانواده - عمل

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۹- در آیه‌ی «ینبوا الانسان یومئذ بما قدم و آخر»، «یومئذ» اشاره به چه هنگام دارد؟

- ۱) برزخ
- ۲) تولد
- ۳) قیامت
- ۴) مرگ

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۱۰- قرآن مجید «توفی» را برای چه موردی به کار برده و مفهوم آن کدام است؟

- ۱) روح - غیرمادی بودن آن
- ۲) مرگ - غیرمادی بودن روح
- ۳) روح - مادی بودن جسم
- ۴) مرگ - مادی بودن جسم

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۱۱- بر اساس فرمایش امام کاظم (ع) مؤمنان پس از مرگ بر حسب چه معیاری می‌توانند به دیدار نزدیکان خود بروند؟

- ۱) بر حسب مقدار فضیلت‌هایشان
- ۲) بر حسب مقدار اعمال صالح
- ۳) بر حسب مقدار تقوایشان
- ۴) بر حسب مراتب ایمانشان

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۱۲- بر اساس فرمایش امام کاظم (ع) کم‌ترین حدّ دیدار مؤمنان با خانواده‌هایشان، پس از مرگ چگونه است؟

- ۱) هر دو روز
- ۲) هر سه روز
- ۳) هر ماه
- ۴) هر جمعه

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

- ۱۳- آیهی شریفه‌ی «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ...» با کدام گزینه ارتباط دارد؟
 (۱) عالم آخرت (۲) عالم برزخ (۳) دنیا (۴) دوزخ
 گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

- ۱۴- کدام مطلب در مورد عالم برزخ صادق نیست؟
 (۱) روح و جسم انسان‌ها توسط ملائکه بی‌کم و کاست دریافت می‌شود.
 (۲) حقیقت انسان پس از مرگ از آگاهی و شعور کاملی برخوردار است.
 (۳) مرحله‌ی اول پاداش و جزای مومنان و کافران در عالم برزخ آغاز می‌شود.
 (۴) انسان با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

روح و جسم انسان‌ها، کلمه‌ی «جسم» گزینه را غلط کرده است. دین و زندگی دوم، درس ۷ صفحه ۸۱. پس از مرگ فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان روح انسان‌ها را «توفی» می‌کنند یعنی روح انسان را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌کنند بنابراین گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد اما روح همچنان فعالیت آگاهانه خویش را ادامه می‌دهد.

- ۱۵- با توجه به آیهی شریفه‌ی (حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا...) کدام مطلب مفهوم نمی‌گردد؟

- (۱) انسان‌ها در هنگام مرگ از آگاهی بیشتری برخوردار هستند.
 (۲) انسان، پس از مرگ در موقعیتی است که حضور فرشتگان را درک می‌کند.
 (۳) انسان در جهان آخرت اختیار ندارد ولی بساط تکلیف باز است.
 (۴) انسان پس از مرگ وارد عالم برزخ می‌شود و تا قیامت در آن جا است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. زیرا آیهی شریفه‌ی «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا...» مربوط به زمانی است که مشرک از دنیا می‌رود و واقعیت مرگ را جلوی چشم خویش می‌بیند از خداوند درخواست می‌کند که او را به زندگی دنیا بازگرداند تا درباره‌ی آن چه انجام نداده عمل صالحی انجام دهد (سوره‌ی مؤمنون آیه‌ی ۹۸) جواب قطعی خداوند است که ابداً این تنها سخنی است که او می‌گوید در صورتی که بین الان تا وقتی در روز قیامت برانگیخته شود برزخ و فاصله‌ای است (سوره‌ی مؤمنون آیه‌ی ۱۰۰)
 پس با توجه به توضیح فوق سه گزینه‌ی دیگر صحیح است غیر از گزینه‌ی ۳ که اصلاً ارتباطی به عالم برزخ ندارد. دین و زندگی سال دوم درس هفتم

- ۱۶- پیام آیهی شریفه‌ی: «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ أَقْبَلَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ» ..... می‌باشد.

- (۱) تسلیم شدن در برابر مرگ (۲) قبول اثر برای اعمال صالح
 (۳) آگاهی به حقانیت مراتب حیات (۴) رفع موانع آگاهی با تحقق توفی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. زیرا آیهی کریمه مربوط است به توفی یعنی قبض روح و ورود به عالم برزخ که وقتی مرگ مشرک فرا می‌رسد از خداوند می‌خواهد که او را به زندگی بازگرداند تا درباره‌ی عمل خود تجدیدنظر کند و عمل صالحی انجام دهد پس به هنگام مرگ انسان از آگاهی و توانایی بیشتری برخوردار می‌شود که می‌تواند با خدا و ملائکه گفت‌وگو کند و پاسخ آن‌ها را بشنود.

۱۷- قرآن مجید «توفی» را برای ..... به کار برده و به معنای ..... است.

- (۱) روح - دریافت تمام و کمال
(۲) مرگ - دریافت تمام و کمال
(۳) روح - قبض روح و جسم
(۴) مرگ - قبض روح و جسم

گزینه‌ی ۱ صحیح است. قرآن کریم می‌فرماید: «أَنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ.....» فرشتگان روح انسان‌ها را توفی می‌کنند، یعنی روح انسان را به طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

۱۸- گفت‌وگوی فرشتگان با انسان بلافاصله بعد از مرگ، بیان‌گر چیست؟

- (۱) وجود حیات و شعور پس از مرگ
(۲) بهشت برزخی
(۳) حسابرسی اعمال
(۴) بسته شدن نامه‌ی اعمال انسان

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در عالم برزخ، انسان با خداوند و فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود که این بیان‌گر شعور و آگاهی انسان پس از مرگ است.

۱۹- ظرف تحقق کدام مورد، عالم رستاخیز است؟

- (۱) «إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ... فَاوَلَنكَ مَا وَاهِمُ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مُصِيرًا»
(۲) «يُنَبِّأُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ آخَرَ»
(۳) «الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ... سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ»
(۴) «أَنَا نُحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَ نَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَ آثَرَهُمْ»

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا ظرف تحقق آگاهی به اعمال ما تقدم و ماتاخر عالم آخرت است و آیه‌ی کریمه‌ی «يُنَبِّأُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ آخَرَ» نشان‌دهنده‌ی این آگاهی است.

۲۰- پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمودند: «قسم به کسی که جانم در دست اوست. ایشان به این کلام از شما شنواترند، و فقط بر پاسخ دادن توانا نیستند» خطاب به ..... در جنگ ..... و بیان‌گر ..... است.

- (۱) منافقان و کفار کشته شده - بدر - ممات برزخی
(۲) منافقان و کفار کشته شده - خندق - حیات برزخی
(۳) بزرگان لشکر کفار کشته شده - بدر - حیات برزخی
(۴) بزرگان لشکر کفار کشته شده - خندق - ممات برزخی
- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. زیرا این فرموده‌ی پیامبر(ص) درباره‌ی بزرگان لشکر کفر کشته شده در جنگ بدر بوده و بیان‌گر حیات برزخی است.

۲۱- مخاطب قراردادن بزرگان لشکر کفر پس از کشته شدن در جنگ بدر، نشانه‌ی ..... است.

- (۱) حیات برزخی
(۲) ممات برزخی
(۳) ورود به عالمی و رای عالم دنیا
(۴) استمرار عینیت آگاهی پس از مرگ

گزینه‌ی ۱ صحیح است. مخاطب قراردادن بزرگان لشکر کفر پس از کشته شدن در جنگ بدر، نشانه‌ی حیات برزخی است.

۲۲- از دقت در آیهی شریفه‌ی «كَلَّا اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا .....» مفهوم می‌گردد که .....

(۱) مرگ پایان بخش آرزوهاست.

(۲) مرگ آغازگر جبران کاستی‌هاست.

(۳) عالم برزخ عالمی همراه با ویژگی‌های دنیا می‌باشد.

(۴) عالم برزخ عالمی همراه با ویژگی‌های خود می‌باشد.

گزینه‌ی ۴ صحیح است. آیهی شریفه‌ی «كَلَّا اِنَّهَا هُوَ قَائِلُهَا وَ مِنْ وراثهم برزخ الی یوم یبعثون» قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ، به نام عالم برزخ خبر می‌دهد که با عالم دنیا متفاوت است و ویژگی‌های خاص خود را دارد.

۲۳- از دقت در آیهی شریفه‌ی: «حَتَّىٰ اِذَا جَاءَ اِحْدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ لَعَلِّیْ اَعْمَلُ صَالِحًا فِیْمَا تَرَكْتُ...» کدام

مفهوم مستفاد می‌گردد؟

(۱) عالم برزخ، عالمی همراه با ویژگی‌های دنیا می‌باشد.

(۲) اولین مرحله‌ی پاداش و جزا از عالم برزخ شروع می‌شود.

(۳) حیظه‌ی درک و آگاهی انسان بعد از مرگ متوقف می‌شود.

(۴) در عالم برزخ فعالیت آگاهانه‌ی روح و جسم ادامه می‌یابد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا آیهی کریمه در مورد قبض روح انسان (توفی) و ورود او به جهان برزخ است. در عالم برزخ از مسائل اساسی که انسان باید از عالم برزخ شروع می‌شود. گناهکاران در جهنم برزخی و نیکوکاران در بهشت برزخی به سر می‌برند و تا روز قیامت در آنجا خواهند بود.

۲۴- کدام گزینه، درباره‌ی عالم برزخ نادرست است؟

(۱) در این عالم انسان مجموعه‌ی اعمال خود در دنیا را می‌بیند و با آنها گفتگو می‌کند.

(۲) بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود.

(۳) در این عالم انسان فقط با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخ‌شان را می‌شنود.

(۴) ارتباط عالم برزخ با دنیا پس از مرگ همچنان برقرار است.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۲۵- از تدبیر در آیهی شریفه‌ی «حتیٰ اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً»، کدام مفهوم مستفاد

می‌گردد؟

(۱) در عالم برزخ و روح هر دو فعالیت‌های آگاهانه خود را از دست می‌دهند.

(۲) در هنگام مرگ بدن فعالیت خود را از دست می‌دهد و پرونده‌ی اعمال بسته می‌شود.

(۳) در هنگام مرگ، فرشتگان روح و جسم انسان را توفی می‌کنند، یعنی آنها را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

(۴) در عالم برزخ اگرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد، اما روح همچنان فعالیت آگاهانه‌ی خویش را ادامه می‌دهد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. قرآن کریم در سوره‌ی مؤمنون می‌فرماید: آن‌گاه که مرگ یکی از آنها برسد می‌گوید: پروردگارا مرا بازگردانید شاید در برابر آنچه ترک کردم عمل صالحی انجام دهم (ولی به او می‌گویند): چنین نیست این سخنی که او به زبان می‌گوید .... بنابراین در عالم برزخ اگرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد، اما روح همچنان فعالیت آگاهانه‌ی خویش را ادامه می‌دهد.

۲۶- از توجه به آیهی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت» مفهوم می‌گردد که

- ۱) اعمال نیکوی ترک شده، قابل جبران نیست.
- ۲) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه روح و جسم دوام می‌یابد.
- ۳) مرگ پایان بخش همه‌ی آرزوهای تحقق نیافته است.
- ۴) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه روح، همچنان ادامه دارد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. پس از مرگ، فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان روح انسان‌ها را توفی می‌کنند، یعنی روح انسان را به طور تمام و کمال دریافت می‌کنند. بنابراین گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد، اما روح همچنان فعالیت آگاهانه‌ی خویش را ادامه می‌دهد.

۲۷- دوره‌ی برزخ دوره‌ی ..... است و قرآن در این مورد می‌فرماید:

- ۱) هوشیاری - قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترک
- ۲) هوشیاری - و قال لهم خزنتها الم یاتکم رسل منکم ...
- ۳) بی‌خبری - قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترک
- ۴) بی‌خبری - و قال لهم خزنتها الم یاتکم رسل منکم ...

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. دوره‌ی برزخ هوشیاری است و در قرآن در این مورد می‌فرماید: قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترک...

۲۸- محل تحقق آیات شریفه‌ی «... قال رب ارجعون...» و «يُنَبِّئُ الْاِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بما قَدَّمَ وَاخْرَ» به ترتیب کدام است؟

- ۱) برزخ - برزخ (۲) قیامت - قیامت (۳) برزخ - قیامت (۴) قیامت - برزخ

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. آیه‌ی شریفه‌ی «... قال رب ارجعون...» مربوط به گفت‌وگوی گناهکاران با خداوند بعد از مرگ است (برزخ) و آیه‌ی شریفه‌ی «يُنَبِّئُ الْاِنْسَانَ...» مربوط به آگاهی انسان از اعمال خویش در روز قیامت است.

۲۹- به فرموده‌ی امام کاظم (ع)، میزان دیدار مؤمنان با خانواده‌شان پس از مرگ، برحسب ... می‌باشد و همراهی فرشته‌ای با آنان به منظور ... است.

- ۱) میزان عباداتشان - جلوگیری از آسیب به آنان (۲) میزان عباداتشان - پوشاندن ناراحتی از آنان
- ۳) میزان فضیلت‌هایشان - پوشاندن ناراحتی از آنان (۴) میزان فضیلت‌هایشان - جلوگیری از آسیب به آنان

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به سخنان امام کاظم (ع) در پاسخ به سؤال شخصی از ایشان، آن حضرت فرمود: مؤمنان برحسب مقدار فضیلت‌هایشان پس از مرگ به دیدار خانواده‌هایشان می‌آیند.

۳۰- منبع خبر از وجود عالمی پس از مرگ به نام عالم برزخ چیست و پیامبر (ص) به چه کسانی فرمود: «ایشان به این

کلام از شما شنواترند و فقط بر پاسخ دادن توانا نیستند؟»

- ۱) قرآن کریم - بزرگان لشکر کفار در جنگ بدر
- ۲) روایات رسیده از معصومین - بزرگان لشکر منافقین در جنگ بدر
- ۳) قرآن کریم - بزرگان لشکر کفار در جنگ احد
- ۴) روایات رسیده از معصومین - بزرگان لشکر منافقین در جنگ احد

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ، به نام «برزخ» خبر می‌دهد.

۳۱- کدام گزینه در رابطه با حیات آدمی در عالم برزخ نادرست است؟

- ۱) انسان در عالم برزخ شعور و آگاهی‌اش افزون است.
  - ۲) عالم برزخ عالمی همراه با ویژگی‌های دنیاست.
  - ۳) انسان در عالم برزخ، مجموعه‌ی اعمال خود در دنیا را می‌بیند و با آن‌ها گفت‌وگو می‌کند.
  - ۴) در این عالم انسان با فرشتگان گفت‌وگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود.
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عالم برزخ عالمی همراه با ویژگی‌های خود است، نه دنیا. این مطلب چند بار در کنکور تکرار شده است.

۳۲- پیامبر (ص) در کدام جنگ بر سر کشتگان بزرگان کفار رفته و با آن‌ها سخن گفتند و این موضوع اشاره به کدام ویژگی برزخ دارد؟

- ۱) بدر - افزایش شعور در برزخ
  - ۲) احد - افزایش شعور در برزخ
  - ۳) خندق - ارتباط برزخیان با دنیا
  - ۴) موته - ارتباط برزخیان با دنیا
- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

۳۳- از دیدگاه قرآن «توفی» یعنی.....

- ۱) یک نحوه مرگ سخت و توأم با عذاب
  - ۲) وفا نکردن انسان به وعده‌های خویش
  - ۳) وفای خداوند به تمام وعده‌های خویش
  - ۴) دریافت تمام و کمال روح توسط فرشته‌ی مرگ
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۳۴- کدام مطلب در مورد عالم برزخ صحیح است؟

- ۱) ارتباط انسان پس از مرگ با عالم دنیا قطع می‌شود بدین معنا که پرونده‌ی اعمال انسان با مرگ بسته می‌شود.
- ۲) انسان با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود و اموری را درک می‌کند که درک آن‌ها در دنیا ممکن نبود.
- ۳) تمام پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود، مؤمنان در بهشت برزخی و کافران در جهنم روزگار می‌گذرانند.
- ۴) پس از مرگ فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان روح و جسم را به طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. انسان وقتی از دنیا می‌رود فعالیت‌های حیاتی او متوقف می‌شود و فرشته مرگ فقط روح او را به طور تمام و کمال دریافت می‌کند و پرونده اعمال انسان‌ها مرگ بسته نمی‌شود و تمام پاداش و جزای انسان‌ها در عالم برزخ نیست بلکه در قیامت محقق می‌شود.

۳۵- پیام آیه‌ی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحا فی ما ترکت» ..... می‌باشد.

- ۱) قبول اثر برای اعمال صالح
- ۲) تسلیم شدن در برابر مرگ
- ۳) رفع موانع آگاهی با تحقق توفی
- ۴) آگاهی به حقانیت مراتب حیات

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. آیه‌ی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت .....» ناظر بر عالم برزخ می‌باشد که در آن عالم، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توفی می‌کنند، ضمناً انسان در آن عالم اموری را درک و مشاهده می‌کند که درک آن‌ها در دنیا ممکن نبوده است.

۳۶- پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما ..... و آیهی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم هم الموت قال رب ارجعون» ناظر بر عالم ..... است.

- ۱) فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است توفی می‌کنند - برزخ
- ۲) فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است توفی می‌کنند - قیامت
- ۳) روح و جسم انسان‌ها توسط ملائکه بی‌کم و کاست دریافت می‌شود - برزخ
- ۴) روح و جسم انسان‌ها توسط ملائکه بی‌کم و کاست دریافت می‌شود - قیامت

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توفی می‌کنند، یعنی آن‌را به‌طور تمام و کامل دریافت می‌نمایند. بنابراین گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد، اما روح هم‌چنان به فعالیت آگاهانه‌ی خویش ادامه می‌دهد و آیهی شریفه‌ی «النار يعرضون علیها...» ناظر بر عالم برزخ است.

۳۷- از توجه به آیهی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت» مفهوم می‌گردد که .....

- ۱) اعمال نیکوی ترک شده، قابل جبران نیست.
- ۲) مرگ پایان بخش همه‌ی آرزوهای تحقق نیافته است.
- ۳) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه‌ی روح با جسم دوام می‌یابد.
- ۴) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه‌ی روح، هم‌چنان ادامه می‌یابد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. پس از مرگ، گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توفی می‌کنند، یعنی آن‌را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند. بنابراین گرچه بدن حیات خود را از دست می‌دهد، اما روح هم‌چنان به فعالیت آگاهانه‌ی خویش ادامه می‌دهد.

۳۸- مطابق آیهی شریفه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون...» واکنش خداوند تبارک و تعالی به درخواست افراد بدکار مبنی بر بازگشت به دنیا، به‌منظور انجام صالحات ترک‌شده، مشتمل بر ..... می‌باشد و بنابر سخن امام کاظم(ع) میزان بازید مؤمن فوت‌شده از خانواده‌اش به ..... بستگی دارد.

- ۱) بیان پرسش تأکیدی مبنی بر حضور روشنی‌بخشان طریق هدایت یعنی رسولان در دنیا - مقدار فضیلت‌های آن فرد
- ۲) سخن بی‌مایه خواندن حرف آنان و قائل بودن به فاصله میان گفتار و کردار آن‌ها - مقدار فضیلت‌های آن فرد
- ۳) بیان پرسش تأکیدی مبنی بر حضور روشنی‌بخشان طریق هدایت یعنی رسولان در دنیا - مراتب تقوای بازماندگان و خانواده‌ی آن فرد
- ۴) سخن بی‌مایه خواندن حرف آنان و قائل بودن به فاصله میان گفتار و کردار آن‌ها - مراتب تقوای بازماندگان و خانواده‌ی آن فرد

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. عبارت «کلاً ائنها کلمة هو قائلها: هرگز! این سخنی است که او می‌گوید.» که در آیهی ۱۰۰ سوره‌ی مؤمنون آمده است، واکنش خداوند نسبت به درخواست بدکاران مبنی بر بازگشت به دنیا و انجام عمل صالح است و این نکته را بیان می‌کند که خداوند این درخواست آن‌ها را بی‌مایه و صرفاً برای رهایی از مهلکه و به دور از عمل می‌داند.

امام کاظم(ع) در پاسخ به شخصی که از وی در مورد میزان بازید مؤمن فوت شده پس از مرگ از خانواده‌اش پرسید فرمود: برحسب مقدار فضیلت‌هایش.

۳۹- امام کاظم (ع) درباره‌ی ..... می‌فرماید: «مؤمنان برحسب مقدار فضیلتشان به دیدار خانواده‌ی خویش می‌آیند، بیش‌ترین آن‌ها هر ..... به دیدار خانواده‌ی خود می‌آید.»
 (۱) وضع مؤمنان - روز (۲) اعمال مؤمنان - جمعه (۳) وضع مؤمنان - جمعه (۴) اعمال مؤمنان - روز
 گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. امام کاظم (ع) درباره‌ی وضع مؤمنان پس از مرگ می‌فرماید و آمدن مؤمنان به دیدار خانواده‌ی خویش بیش‌ترین هر روز و کم‌ترین آن هر جمعه است.

۴۰- سخن رسول خدا (ص) که فرمود: «هر کس سنت و روش نیکی را در جامعه جاری سازد، تا وقتی که در دنیا مردمی به آن سنت عمل می‌کنند، ثواب آن اعمال را به حساب این شخص می‌گذارند، بدون این که از اجر انجام‌دهنده‌ی آن کم کنند.» هم کلام با پیام کدام آیه‌ی شریفه است؟
 (۱) لتجزی کل نفس بما کسبت و هم لا یظلمون (۲) انا نحن ینحیی الموتی و نکتب ما قدموا و ءانارهم
 (۳) رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت (۴) و ان کان مثقال حبه من خردل اتینا بها
 گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. سخن رسول خدا (ص)، بیانگر باز بودن پرونده‌ی عمل انسان در عالم برزخ به واسطه‌ی «آثار ما تأخر» است. بنابراین با پیام آیه‌ی شریفه‌ی (انا نحن نحیی الموتی و نکتب ما قدموا و ءانارهم) ارتباط دارد.

۴۱- آیه‌ی شریفه‌ی «ینبأ الانسان یومئذ یومئذ بما قدم و اخر» ناظر بر عالم ..... است و آثار «ما تأخر» یعنی .....
 (۱) قیامت - با این که فرد از دنیا رفته، پرونده‌ی عملش همچنان گشوده است.
 (۲) برزخ - با این که فرد از دنیا رفته، پرونده‌ی عملش همچنان گشوده است.
 (۳) قیامت - این اعمال و آثار دنیایی آن، پیش از مرگ در پرونده‌ی اعمال فرد ثبت شده است.
 (۴) برزخ - این اعمال و آثار دنیایی آن، پیش از مرگ در پرونده‌ی اعمال فرد ثبت شده است.
 گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. آیه‌ی شریفه‌ی «ینبأ الانسان یومئذ یومئذ بما قدم و اخر» ناظر بر عالم قیامت است و می‌فرماید: اعمالی که انسان در زمان حیات خود انجام می‌دهد، دارای آثاری هستند که برخی از این آثار بعد از حیات او هم باقی می‌ماند. آثاری را که بعد از مرگ از اعمال انسان برجا می‌ماند «ما تأخر» می‌نامند.

۴۲- کدام‌یک در مورد عالم برزخ صحیح نیست؟
 (۱) مؤمنان برحسب مقدار فضیلت‌هایشان به دیدار خانواده‌ی خویش نائل می‌شوند.
 (۲) دوره‌ی برزخ دوره‌ی بی‌خبری نیست بلکه دوره‌ی جدید از آگاهی‌ها و خبرها است.
 (۳) برزخ دوره‌ی عمل نیست و از دست انسان کاری برنمی‌آید.
 (۴) مؤمنان در بهشت برزخی تصویری از پاداش و جزا خود را می‌بینند.
 گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود. مؤمنان در بهشت برزخی و کافران در جهنم برزخی که تجلی کوچکی از بهشت و جهنم آخرت است، روزگار می‌گذرانند.

۴۳- به بیان امام کاظم (ع) در پاسخ به شخصی که از ..... پرسید، ..... تعیین کننده‌ی مقدار دیدار برزخیان با خانواده‌ی خویش است و کم‌ترین آن ..... می‌باشد.

- ۱) وضع مؤمنان پس از مرگ - اعمال نیک به جا مانده - هر جمعه
- ۲) ادامه‌ی فعالیت آگاهانه‌ی روح - مقدار فضیلت‌ها - هر سه روز
- ۳) وضع مؤمنان پس از مرگ - مقدار فضیلت‌ها - هر جمعه
- ۴) ادامه‌ی فعالیت آگاهانه‌ی روح - اعمال نیک به جا مانده - هر سه روز

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. شخصی از امام کاظم (ع) درباره‌ی وضع مؤمنان پس از مرگ پرسید: آیا مؤمن به دیدار خانواده‌ی خویش می‌آید؟ فرمود: آری. پرسید چه قدر؟ فرمود: برحسب مقدار فضیلت‌هایش. برخی از آنان هر روز و برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کم‌ترین آنان هر جمعه.

۴۴- کدام ویژگی عالم برزخ، مبین شباهت این عالم با دنیا می‌باشد؟

- ۱) ارتباط عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ نیز هم‌چنان برقرار است، بدین معنا که پرونده‌ی اعمال انسان‌ها با مرگ بسته نمی‌شود.
- ۲) بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود، مؤمنان در بهشت برزخی و کافران در جهنم برزخی روزگار می‌گذارند.
- ۳) فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توقی می‌کنند. یعنی آن‌را به طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند.
- ۴) در این عالم، انسان با فرشتگان گفت‌وگو می‌کند و پاسخ‌شان را می‌شنود، هم‌چنین اموری را در درک و مشاهده می‌کند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. این که پرونده‌ی اعمال انسان‌ها با مرگ بسته نمی‌شود و به واسطه‌ی آثار متأخر پیوسته بر آن افزوده می‌گردد. مبین شباهت دنیا و عالم برزخ است. زیرا در هر دو، پرونده‌ی عمل فرد باز است.

۴۵- اگر پرسیده شود: «آیا انسان‌ها پس از مرگ، به‌طور مستقیم وارد جهان آخرت می‌شوند؟» مفهوم کدام آیه، پاسخ به این سؤال است؟

- ۱) (و نفع فی الصور فصعق من فی السماوات و من فی الارض الا من شاء الله ...)
  - ۲) (و نضع الموازین القسط لیوم القيامة لیوم القيامة فلا تظلم نفس شیئاً ...)
  - ۳) (حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً ...)
  - ۴) (انا نحن نحیی الموتی و نکتب ما قدموا و اثارهم)
- گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۴۶- با توجه به آیهی مبارکه‌ی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت کلاً انّها کلمة هو قائلها و من ورائهم برزخ الی یوم یبعثون» با تحقق توفی، ..... .

- ۱) آدمی واقف بر تأثیر عمل شایسته در تغییر وضعیت خویش و کاستی‌های انجام وظایفش می‌گردد.
- ۲) تعامل دو سویه میان جسم و روح متوقف شده و هریک مستقلاً به حیات خویش ادامه می‌دهد.
- ۳) انسان وارد عالم برزخ می‌گردد که حایل میان انسان و زندگی دنیوی است و تا قیامت در آنجا می‌ماند.
- ۴) بساط عمل و اختیار برچیده شده و حسابرسی کامل به اعمال شروع گشته و فرصت جبران باقی نیست.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. از دقت در عبارت شریفه‌ی «قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت» درمی‌یابیم که با تحقق توفی، موانع آگاهی میان خود و اعمال خویش رفع می‌گردد و انسان بر کاستی‌های اعمال خویش آگاه می‌گردد و درمی‌یابد که عمل شایسته می‌توانسته وضعیت او را تغییر دهد. در گزینه‌ی «۲» باید توجه داشته باشیم که با توفی، حیات جسمانی انسان متوقف می‌شود. هم‌چنین در رابطه با گزینه‌ی «۳» ذکر این نکته الزامی است که عالم برزخ، حایل میان زندگی دنیایی و حیات اخروی انسان است. حسابرسی کامل در عالم رستاخیز صورت می‌گیرد و در عالم برزخ بخشی از پاداش و جزای مردم داده می‌شود. بنابراین گزینه‌ی «۴» نیز به نادرستی بیان شده است.

۴۷- از توجه در آیهی شریفه‌ی: «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت». مفهوم می‌گردد که:

- ۱) اعمال نیکو ترک شده قابل جبران نیست.
  - ۲) مرگ پایان‌بخش همه‌ی آرزوی‌های تحقق نیافته است.
  - ۳) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه‌ی روح، با جسم دوام می‌یابد.
  - ۴) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه‌ی روح، همچنان ادامه دارد.
- گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۴۸- در توضیح عالم برزخ، تمام مطالب درست است به جز مورد .....

- ۱) حقیقت انسان، همان روح و نفس او است.
- ۲) توفی به معنای دریافت تمام و کمال حقیقت انسان است.
- ۳) اولین مرحله پاداش و جزاء از عالم برزخ شروع می‌شود.
- ۴) در عالم برزخ فعالیت آگاهانه‌ی روح و جسم ادامه می‌یابد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. پس از مرگ، فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان روح انسان‌ها را توفی می‌کنند، یعنی روح انسان را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌کنند. بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود و حقیقت انسان، همان روح و نفس اوست.

۴۹- تحقق کدام مورد عالم رستاخیز است؟

- ۱) اِنَّ الَّذِیْنَ هُمُ الْمَلَائِكَةُ سَلَامٌ عَلَیْكُمْ ادْخَلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ .....
  - ۲) ینبأ الانسان یومئذٍ بما قدّم و آخر .....
  - ۳) انا نحن نحی الموتی و تکتب ما قدّموا و آثارهم .....
  - ۴) حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون .....
- گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۵۰- بنا به کدام یک از آیات زیر انسان بلافاصله بعد از مرگ یک زندگانی جدید را شروع می‌کند؟
(۱) وَ وَفِیت کل نفس ما عَمِلَتْ.

(۲) انا نحن نُحیی الموتی ونکتب ما قدعوا و ءانارهم.

(۳) و نفخ فی الصور فَصَعَقَ مَنْ فی السماوات و مَنْ فی الارض.

(۴) کلاَّ اَنتَها کلمةٌ هو قائلها و مِنْ ورائهم برزُخٌ الی یوم یبعثون.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۵۱- کدام مطلب در مورد عالم برزخ صحیح است؟

(۱) ارتباط عالم برزخ با دنیا پس از مرگ قطع می‌شود بدین معنا که پرونده‌ی اعمال انسان‌ها با مرگ بسته می‌شود.

(۲) تمام پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود. مؤمنان در بهشت برزخی و کافران در جهنم برزخی روزگار می‌گذرانند.

(۳) انسان با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود و اموری را درک می‌کند که درک آن‌ها در دنیا ممکن نبود.

(۴) پس از مرگ فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان روح و جسم انسان را به طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. انسان در عالم برزخ با خداوند و فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود امری را درک می‌کند که درک آن‌ها در دنیا ممکن نیست و پرونده اعمال انسان با مرگ بسته نمی‌شود، و فرشتگان روح را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

۵۲- از دقت در کدام آیه، «آگاهی‌های انسان بر کاستی‌های انجام وظایف خویش» مفهوم می‌گردد؟

(۱) یَبْئَا الانسان یومئذ بما قدم و اخر

(۲) کلاَّ اَنتَها کلمةٌ هو قائلها و مَنْ ورائهم برزخ الی یوم یبعثون

(۳) حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون * لعلی اعمل صالحا فیما ترکت

(۴) انّ الذّین توفاهم الملائکة ظالمی انفسهم قالوا فیم کتتم قالوا کنا مستضعفین فی الارض

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. زیرا وقتی فرشته‌ی مرگ جان انسان را می‌گیرد و اعمال خود را مشاهده می‌کند از خداوند درخواست می‌کند که او را به زندگی دنیا بازگرداند تا شاید کار شایسته‌ای انجام دهد خداوند می‌فرماید: این سخنی است که او می‌گوید در صورتی که بین زمان مرگ او تا وقتی برانگیخته می‌شود برزخ و فاصله‌ای است « حَتّی اذا جاء احدهم الموت قال سکت ارجعون تعلی اعمل صالحاً فیما ترکت » (سوره‌ی مبارکه مؤمنون آیه‌ی ۹۹ و ۱۰۰)

۵۳- «برخی از اعمال هستند که آثارشان حتی بعد از مرگ از بین نمی‌رود.» و «برخی از اعمال، آثار و نتایج آن‌ها محدود به

دوران عمر انسان می‌باشند.» و «جاری ساختن سنت نیک در جامعه» به ترتیب بیانگر ..... ، ..... و ..... است.

(۱) آثار ماتقدم - آثار ماتاخر - آثار ماتقدم

(۲) آثار ماتقدم - آثار ماتاخر - آثار ماتاخر

(۳) آثار ماتاخر - آثار ماتقدم - آثار ماتقدم

(۴) آثار ماتاخر - آثار ماتقدم - آثار ماتاخر

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. برخی از اعمال هستند که آثارشان حتی بعد از مرگ از بین نمی‌رود ← آثار ماتاخر برخی از اعمال، آثار و نتایج آن‌ها محدود به دوران عمر انسان می‌باشند. ← آثار ماتقدم، جاری ساختن سنت نیک در جامعه ← آثار ماتاخر

۵۴- آیهی شریفه‌ی «يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ أَخَّرَ» مربوط به کدام عالم و در برگزیده‌ی کدام مفهوم است؟

(۱) برزخ - با خبر شدن از تقدیم و تأخیر اعمال

(۲) قیامت - ارتباط بین عالم برزخ و دنیا

(۳) برزخ - ارتباط بین عالم برزخ و دنیا

(۴) قیامت - باخبر شدن از تقدیم و تأخیر اعمال

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ظرف تحقق آیه‌ی مورد نظر، عالم قیامت است، چرا که در آن عالم، انسان از آن چه پیش فرستاده و آن چه پس از مرگ و در برزخ بر اعمالش افزوده می‌شود، باخبر خواهد شد. لذا مطابق این آیه، پس از مرگ، ارتباط دنیا و برزخ به وسیله‌ی اعمال ماتأخر کماکان برقرار می‌باشد.

۵۵- کدام اعمال است که با انسان به برزخ می‌رود و از او جدا نمی‌گردد؟

(۱) اعمال پسندیده‌ای که دیگران پس از وی، آن را ادامه می‌دهند.

(۲) تمام اعمال ظاهری و باطنی، تفکرات و نیات، احساسات و اخلاق

(۳) تمام اعمال ظاهری که انسان در دنیا انجام داده و دارای آثاری باشد.

(۴) اعمالی که انسان در زمان حیات خود انجام می‌دهد و دارای آثار خوبی باشد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. تمام اعمال ظاهری و باطنی، تفکرات و نیات، احساسات و اخلاق اعمالی هستند که انسان از دنیا با خود به عالم برزخ می‌برد و از او جدا شدنی نیست.

۵۶- اعمالی که مردم در دنیا تحت تأثیر آثار خوب یابد آن اعمال قرار می‌گیرند.....

(۱) علاوه بر آثار ما تقدم، دارای آثار ما تاخر نیز هستند. (۲) فقط دارای آثار ما تقدم هستند.

(۳) با مرگ شخص پرونده‌ی اعمال آن‌ها بسته می‌شود. (۴) فقط دارای آثار ما تاخر هستند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. قرآن کریم می‌فرماید: اعمالی که انسان در زمان حیات خود انجام می‌دهد، دارای آثاری هستند که برخی از این آثار بعد از حیات او هم باقی می‌ماند. آثاری را که بعد از مرگ از اعمال انسان برجا می‌ماند. «ما تاخر» می‌نامند یعنی با این فرد از دنیا رفته، پرونده‌ی عملش هم چنان گشوده است و آثار عمل در آن ثبت می‌گردد. هم‌چنین به اعمال و آثاری که پیش از مرگ در پرونده اعمال فرد ثبت شده است. «ما تقدم» می‌گویند.

۵۷- «ارتباط انسان در عالم برزخ با دنیا پس از مرگ همچنان برقرار است، بدین معنا که پرونده برخی اعمال انسان با مرگ

بسته نمی‌شود و پیوسته بر آن افزوده می‌گردد.» با کدام آیه‌ی شریفه تناسب دارد؟

(۱) «فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا»

(۲) «أَتَيْنَا بِهَا وَ كَفَىٰ بِنَا حَسِيبِينَ»

(۳) «يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ أَخَّرَ»

(۴) «رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ»

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. فرموده‌ی امام صادق (ع) بیانگر تأثیر اعمال دنیوی و قبل از مرگ انسان در زندگی برزخی اوست. به عبارت دیگر پس از مرگ، پرونده‌ی اعمال بسته نشده و متناسب با اعمال دنیوی، پیوسته بر آن افزوده می‌شود. آیه‌ی شریفه‌ی در گزینه‌ی (۳) نیز اشاره به آثار ما تاخر اعمال انسان دارد که بعد از مرگ بر پرونده‌ی اعمال او افزوده می‌شود.

۵۸- کدام مطلب، در مورد عالم برزخ درست است؟

- ۱) ارتباط انسان پس از مرگ با عالم دنیا قطع می‌شود، بدین معنا که پرونده‌ی اعمال انسان با مرگ بسته می‌شود.
- ۲) انسان با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخ‌شان را می‌شنود و اموری را درک می‌کند که درک آن‌ها در دنیا ممکن نبود.
- ۳) تمام پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود، مؤمنان در بهشت برزخی و کافران در جهنم روزگار می‌گذرانند.
- ۴) پس از مرگ فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود و فرشتگان روح و جسم را به طور تمام و کمال دریافت می‌کنند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. ارتباط عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ نیز هم‌چنان برقرار است بدین معنا که پرونده اعمال انسان‌ها با مرگ بسته نمی‌شود و پیوسته بر آن افزوده می‌گردد و در عالم برزخ بخشی از پاداش و جزای مردم داده می‌شود و ضمناً فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است توفی می‌کنند، یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند.

۵۹- در مورد ویژگی‌های عالم برزخ، کدام عبارت نادرست است؟

- ۱) پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود، اما فرشتگان جسم و روح را توفی می‌کنند.
  - ۲) در عالم برزخ انسان با فرشتگان گفت‌وگو می‌کند و پاسخ‌شان را می‌شنود.
  - ۳) بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود.
  - ۴) ارتباط عالم برزخ با دنیا پس از مرگ هم‌چنان برقرار است.
- گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توفی می‌کنند.

۶۰- این سخن پیامبر اکرم (ص) که فرمود: «هر کس سنت و روش نیکی را در جامعه جاری سازد، تا وقتی که در دنیا مردمی به آن سنت عمل می‌کنند، ثواب آن اعمال را به حساب این شخص هم می‌گذارند، بدون این که از اجر عامل آن کم کنند» موید آثار ..... اعمال است و اگر بخواهیم برای آن مبنای قرآنی ترسیم نماییم، پیام آیه‌ی ..... وافقی به این مقصود است.

- ۱) ما تقدم - «ینبوا الانسان یومئذ بما قَدَّم و اَخَّر»
- ۲) ما تأخر - «و ان کان مثقال حبة من خردل اتینا بها و کفی بنا حاسبین»
- ۳) ما تأخر - «ینبوا الانسان یومئذ بما قَدَّم و اَخَّر»
- ۴) ما تقدم - «و ان کان مثقال حبة من خردل اتینا بها و کفی بنا حاسبین»

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. این سخن پیامبر (ص) مربوط به آثار ما تأخر اعمال است، یعنی اعمالی که انسان در زمان حیات خود انجام می‌دهد و آثاری دارد که برخی از این آثار بعد از حیات او هم باقی می‌ماند، یعنی با این که فرد از دنیا رفته، پرونده‌ی عملش هم‌چنان گشوده است و آثار عمل در آن ثبت می‌گردد. آیه‌ی «انا نحن نحیی الموتی و نکتب ما قدموا و اثارهم» موید این امر است.

۶۱- مطابق آیهی شریفه‌ی «حتیٰ اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون...»، واکنش خداوند تبارک و تعالی به درخواست افراد بدکار مبنی بر بازگشت به دنیا، به منظور انجام صالحات ترک شده مشتمل بر ..... می‌باشد و بنابر سخن امام کاظم (ع) میزان بازدید مؤمن فوت شده از خانواده‌اش به ..... بستگی دارد.

۱) بیان پرسش تأکیدی مبنی بر حضور روشنی‌بخشان طریق هدایت یعنی رسولان در دنیا - مقدار فضیلت‌های آن فرد
 ۲) سخن بی‌مایه خواندن حرف آنان و قائل بودن به فاصله‌ی میان گفتار و کردار آنها - مقدار فضیلت‌های آن فرد
 ۳) بیان پرسش تأکیدی مبنی بر حضور روشنی‌بخشان طریق هدایت یعنی رسولان در دنیا - مراتب تقوای بازماندگان و خانواده‌ی آن فرد
 ۴) سخن بی‌مایه خواندن حرف آنان و قائل بودن به فاصله‌ی میان گفتار و کردار آنها - مراتب تقوای بازماندگان و خانواده‌ی آن فرد

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

عبارت «کلاً انّھا هو قائلھا: هرگز! این سخنی است که او می‌گوید.» که در آیه‌ی ۱۰۰ سوره‌ی مؤمنون آمده است، واکنش خداوند به درخواست بدکاران مبنی بر بازگشت به دنیا و انجام عمل صالح است و این نکته را بیان می‌کند که خداوند این درخواست آنها را بی‌مایه و صرفاً برای رهایی از مهلکه و به دور از عمل می‌داند.

امام کاظم (ع) در پاسخ به شخصی که از وی در مورد میزان بازدید مؤمن فوت شده پس از مرگ از خانواده‌اش پرسید، فرمود: «برحسب مقدار فضیلت‌هایش.»